

GÜRCİSTAN ADALET VE ADLİ YARDIMLAŞMA SİSTEMİ

GEORGIA'S LEGAL AND JUDICIAL ASSISTANCE SYSTEM

Nursal ERDEM

Tetkik Hâkimi
Rapporteur Judge

Gürcistan'da yargı bağımsızlığı Gürcistan Anayasası ile güvence altına alınmış olup, yargı yetkisi bağımsız mahkemelerce kullanılır. 2005 yılında gerçekleştirilen yargı reformu sonrasında yargı görevi, Şehir Mahkemeleri, Temyiz Mahkemesi, Yüksek Mahkeme ve Anayasa Mahkemesi tarafından yürütülmektedir. Gürcistan'da özel veya olağanüstü yetkili mahkeme bulunmamaktadır.

Davaların görüldüğü ilk derece mahkemeler Şehir Mahkemeleridir. Üst mahkeme olan Temyiz Mahkemesi alt mahkemeleri denetleme görevini yerine getirmektedir. Nitekim, ilk derece mahkemelerince verilen ve kesin olmayan hüküm ve kararlara karşı İstinaf Mahkemesine başvurulmaktadır. Tiflis'te ve Kutaisi'de olmak üzere iki adet İstinaf Mahkemesi bulunmaktadır.

Başkent Tiflis'te bulunan ve 2005 yılında kurulan Yüksek Mahkeme (Yargıtay muadili) ise davalara ilişkin nihai kararın alındığı mahkemedir. Yüksek Mahkeme Başkanı ve üyeleri, Cumhurbaşkanının önerisi üzerine Parlamento tarafından çoğunluk kararıyla seçilir. Görev süresi en az 10 yıldır. Dokunulmazlık sahibi olan Yüksek Mahkeme üyelerinin gözaltına alınmaları, tutuklanmaları, ev, işyeri ve araçlarının aranması, suçüstü durumları haricinde, Parlamento'nun iznine tabidir.

1996 yılında kurulan, 2002 yılında reforme edilen ve 5 Temmuz 2007 tarihinde başkent Tiflis'ten Batum'a taşınan Anayasa Mahkemesi, Gürcistan'daki en üst yargı organıdır. Anayasa Mahkemesi, yasaların, uluslararası anlaşmaların ve diğer resmi belge ve sözleşmelerin Anayasaya uygunluğunu denetlemektedir. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın üstünlüğünün ve kuvvetler ayrılığının

Judicial independence in Georgia is secured by the Georgian Constitution. Judicial power is exercised by independent courts. Subsequent to the legal reform in 2005, jurisdiction is executed by Municipal Courts, Court of Appeals, Supreme Court and the Constitutional Court. There are no courts endowed with special or extraordinary power.

Cases are initially brought to municipal courts which are courts of first instance. The Court of Appeal, which is the highest court within the hierarchy of courts, oversees administration of justice at courts of first instance. Thus, an appeal can be made to the Court of Appeal against provisional or final judgments and decisions by courts of first instance. There are two Courts of Appeal in Tbilisi and Kutaisi.

The Supreme Court established in 2005 in capital Tbilisi is the court the ultimate decision-maker (equivalent to the Court of Cassation). The chief judge and members of the Supreme Court are elected by the majority vote of the Parliament upon the proposal of the President and are appointed for a 10 year term. The detention, arrest and raiding of homes, office and vehicle of members of the Supreme Court, who are accorded impunity, is subject to the permission of the Parliament except when caught in the act.

The Constitutional Court of Georgia was established in 1996, undergone reformation in 2002 and relocated from capital Tbilisi to Batumi on the 5th of July 2007. It is the judicial body with the highest significance in Georgia. The Constitutional Court oversees that laws, international agreements and other official instrument and conventions conform to the constitution. The Constitutional Court, secures the supremacy of the constitution and the

gözetilmesi ile insan hak ve özgürlüklerini güvence altına alır. Anayasa Mahkemesinin kararı nihai olup, temyiz veya incelemeye tabi tutulamaz. Gürcistan Anayasası tarafından güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi durumunda Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi, biri başkan olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçim sürecinde de kuvvetler ayrılığına verilen önem göze çarpmaktadır. Dokuz üyenin üçü Gürcistan Cumhurbaşkanı (yürütme), üçü Parlamento (yasama) ve üçü de Yüksek Mahkeme tarafından atanır. Anayasa Mahkemesi Başkanı, Cumhurbaşkanı, Parlamento ve Yüksek Mahkeme Başkanı'nın ortak iradesiyle aday gösterilir, üyeler tarafından bir defalığına ve 5 yıllık süre için seçilir.

Yargı sisteminin idaresinden sorumlu organ

Yüksek Adalet Konseyi

(Hakimler ve Savcılar Kurulu muadili) olup,

Konsey, bütçe çalışmaları,

hakim ve savcı atamaları

ve disiplin soruşturmaları gibi

görevleri yerine getirir. Yüksek Adalet Konseyi'ne

Yüksek Mahkeme Başkanı başkanlık eder. 15 üyeden

oluşan Konsey'in 8 üyesi Gürcistan'daki yerel mahkeme

hakimleri tarafından seçilir. 2 üye Devlet başkanı, 3 üye ise

Parlamento tarafından seçilir. Yüksek mahkeme başkanı

ve Parlamento Hukuk Komitesi Başkanı ise doğal üyelerdir.

Üyelerin görev süresi 4 yıl ile sınırlanmıştır.

Gürcistan Başsavcısı, Adalet Bakanı'nın önerdiği üç isim

arasından Savcılar Konseyince yapılan oylama neticesinde,

hükümetin ve parlamentonun da onayıyla altı yıllık bir

süre için seçilir. Başsavcı, sözkonusu göreve iki defa üst

üste seçilemez. Savcılar, Başsavcı tarafından atanır ve

görevden alınırlar. Başsavcı, soruşturma ve kovuşturma

separation of powers, human rights and freedoms. The rulings of the Constitutional Court is absolute and is neither subject to appeal nor examination. In the event of the violation of rights and freedoms secured by the Constitution of Georgia, right to individual application is granted. The Constitutional Court is composed of a President and nine members. The Constitutional Court upholds the separation of powers by its election of members. Three of the nine members are appointed by the President of Georgia (legislative), three by the Parliament (executive) and three by the Supreme Court. A candidate is nominated with the joint will of the President of the Constitutional Court, the President, Parliament and the President of the Supreme Court, and is elected by the members for a non-renewable 5 year term.

The High Council of Justice

(equivalent to Council of Judges and Prosecutors)

is entrusted with

duties such as the

administration of

the legal system and

fulfills budgetary work,

appointments of judges and

prosecutors and disciplinary proceedings.

The President of the Supreme Court presides over the High

Council of Justice Court. 8 of the 15 members of the Council

are appointed by the judges of local courts in Georgia.

2 members are elected by the President and 3 by the

Parliament. The president of the Supreme Court and the

President of the Legal Issues Committee of the Parliament

of Georgia are ex officio members. Members may hold

office for a period of 4 years.

The Chief Prosecutor of Georgia is elected, from among

the three persons proposed by the Minister of Justice and

subsequent to the vote of Council of Prosecutors, for a

six year term with the approval of the government and

parliament. The Chief Prosecutor may not be elected

aşamasındaki yargısal işlemlerin ulusal mevzuata uygun yürütülmesinden sorumludur. Başsavcının görevlendirmesi ile savcılar ülkemizde olduğu gibi ceza davalarına taraf olarak katılır. Ayrıca, Başsavcının uluslararası adli yardımlaşma işlemlerinde merkezi makam rolü bulunmaktadır.

Uluslararası adli yardımlaşma işlemlerinde Gürcistan Adalet Bakanlığı merkezi makam olarak görev yapmakta olup, merkezi makam adına bu görev, Başsavcılık Ofisi tarafından yerine getirilir. Hukuk ve ceza alanındaki tüm uluslararası adli yardımlaşma talepleri bu Ofise gönderilir. Başsavcılık Ofisi, ilk incelemesini yaptıktan sonra gereği için talepleri yerel adli mercilere iletir. Benzer şekilde, mahkeme ve savcılıklar tarafından gönderilen talepler, Başsavcılık Ofisi tarafından ilgili ülke makamlarına iletilir. Adalet Bakanı, suçluların iadesi ve hükümlü nakli işlemlerinde son sözü söyleyen onay makamı konumundadır.

Gürcistan, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi, Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi ve Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme başta olmak üzere Avrupa Konseyi'nin cezai alandaki bir çok sözleşmesine taraftır. Ayrıca, Gürcistan'ın, cezai alanda adli yardımlaşma, suçluların iadesi ve hükümlü nakli alanında bazı devletlerle imzaladığı ikili anlaşmaları bulunmaktadır. Uluslararası adli yardımlaşma işlemleri, 2010 yılında yürürlüğe giren ve uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarının düzenlendiği "Cezai Konularda Uluslararası İşbirliği Kanunu" çerçevesinde yürütülmektedir.

Gürcistan makamlarına hitaben düzenlenen adli yardımlaşma taleplerinin diplomatik kanaldan gönderilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Doğrudan Merkezi makam aracılığıyla gönderilebilecek talepler, acil durumlarda İnterpol veya mail yoluyla da kabul edilmektedir. Adli yardımlaşma talepleri, Gürcüce, İngilizce ve Rusça dillerinde gönderilebilmektedir.

successively for the appointment. Chief Prosecutors have the authority to appoint and dismiss prosecutors. **The Chief Prosecutor ensures that judicial procedures in the investigation and prosecution stage are performed in compliance with national regulations.** Appointed by the Chief Prosecutor, prosecutors intervene as party to criminal proceedings, as is the case in Turkey.

The Minister of Justice of Georgia holds office as the central authority in matters of international judicial assistance and the Office of the Chief Public Prosecutor fulfils its duties on behalf of the central authority. All international requests for judicial assistance in legal and penal matters are sent to the Office of the Chief Public Prosecutor. After an initial examination, the Office of the Public Prosecutor transmits the requests for further action to the local judicial authorities. In a similar vein, requests sent by courts and prosecution offices is transmitted to concerned state authorities by the Office of the Public Prosecutor. The Minister of Justice is the approving authority on procedures of extradition and transfer of sentenced persons.

Georgia is party to a number of conventions in the criminal field, such as the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters, European Convention on Extradition and Convention on the Transfer of Sentenced Persons. Georgia has also signed bilateral agreements with a number of States in the criminal field, extradition and transfer of sentenced persons. Procedures in judicial assistance with foreign countries are carried out within the framework of the Law on "Judicial Cooperation with Foreign Countries in the Criminal Field" which took effect in 2010, regulating both substantive and procedural aspects of judicial co-operation.

Requests for judicial assistance addressed to Georgian authorities are not obligated to be sent through the diplomatic channel. Requests that are sent directly through the central authority may also be made, in case of urgency, through Interpol or mail. Requests for judicial assistance may be made in Georgian, English and Russian.